

NÁRODNÁ RADA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

II. volebné obdobie

Číslo: 967/2002

1550

N á v r h

skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky

n a v y d a n i e

zákona, ktorým sa mení zákon č. 140/1961 Zb. Trestný zákon
v znení neskorších predpisov

Predkladajú:

Peter	Osuský	v. r.
Peter	Tatár	v. r.
František	Šebej	v. r.

Návrh na uznesenie:

Národná rada Slovenskej republiky
schvaľuje
návrh skupiny poslancov Národnej rady
Slovenskej republiky na vydanie zákona,
ktorým sa mení zákon č. 140/1961 Zb.
Trestný zákon v znení neskorších predpisov

Bratislava apríl 2002

Národná rada Slovenskej republiky

Návrh

Z á k o n

z 2002,

ktorým sa mení zákon č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

Čl. I

„Zákon č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení zákona č. 120/1962 Zb., zákona č. 53/1963 Zb., zákona č. 184/1964 Zb., zákona č. 56/1965 Zb., zákona č. 81/1966 Zb., zákona č. 148/1969 Zb., zákona č. 45/1973 Zb., zákonného opatrenia Predsedníctva Federálneho zhromaždenia Československej socialistickej republiky č. 10/1989 Zb., zákona č. 159/1989 Zb., zákona č. 47/1990 Zb., zákona č. 84/1990 Zb., zákona č. 175/1990 Zb., zákona č. 457/1990 Zb., zákona č. 545/1990 Zb., zákona č. 490/1991 Zb., zákona č. 557/1991 Zb., zákona č. 60/1992 Zb., nálezu Ústavného súdu Českej a Slovenskej Federatívnej republiky zo 4. septembra 1992 uverejneného v čiastke 93/1992 Zb., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 177/1993 Z.z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 248/1994 Z.z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 102/1995 Z.z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z.z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 100/1996 Z.z., zákona č. 13/1998 Z.z., zákona č. 129/1998 Z.z., zákona č. 10/1999 Z.z., zákona č. 183/1999 Z.z., zákona č. 399/2000 Z.z., zákona č. 253/2001 Z.z. a zákona 485/2001 Z.z. sa mení takto:“.

1. § 261 znie:

„§261

Kto verejne prejavuje sympatie k fašizmu, komunizmu alebo k inému podobnému hnutiu uvedenému v § 260 alebo verejne popiera, spochybňuje, schvaľuje alebo sa snaží ospravedlniť zločiny fašizmu, komunizmu alebo iného podobného hnutia uvedeného v § 260, potresce sa odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky.“.

Čl. II

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. júla 2002.

Dôvodová správa

Všeobecná časť

Nacizmus a komunizmus boli najväčším systematickým útokom proti dôstojnosti človeka, slobode, právu a spravodlivosti v doterajších dejinách civilizovanej ľudskej spoločnosti. Slovenské dejiny 20. storočia boli významnou mierou poznačené vládou obidvoch prejavov totalitarizmu, ktoré nastolili systém vlády masívne porušujúci prirodzené ľudské práva.

Platné znenie trestného zákona 140/1961 Zb., paragrafu 261 bolo v minulom roku novelou zákona rozšírené o verejné spochybňovanie, schvaľovanie alebo ospravedlňovanie zločinov fašizmu alebo iného podobného hnutia (tzv. osvienčimská lož).

Komunizmus chápe ľudského jedinca výlučne ako produkt ekonomických a materiálnych síl a popiera tak duchovnú hodnotu ľudskej bytosti. Pri presadzovaní komunistických ideálov preto nešlo o zlú aplikáciu dobrej myšlienky, ale o principiálne a logické dovedenie marxisticko-leninskej ideológie k jeho tragickým dôsledkom. Komunistická ideológia je preto rovnako ako iné totalitné ideológie a zásadne nezlúčiteľná s liberálno-demokratickým režimom a celou západnou civilizáciou založenou na slobode a inherentnej dôstojnosti každého jednotlivca.

Nakoľko je komunizmus svojou podstatou rovnaký ako fašizmus, považujeme - aj vzhľadom na naše vlastné dejiny - za potrebné doplniť paragraf 261 a k verejným prejavom fašizmu doplniť aj verejné prejavy, spochybňovanie, schvaľovanie alebo ospravedlňovanie zločinov komunizmu.

Platné znenie zákona č. 140/1961 Zb. neobsahuje ustanovenie, ktoré by výslovne umožňovalo efektívne sankcionovanie konkrétnych prejavov, teda popierania, spochybňovania a schvaľovania zločinov komunizmu (tzv. jáchymovská lož). Predkladaná novela zákona tak v súlade s Ústavou SR, ktorá obmedzenie slobody slova v čl. 26 ods. 4 pripúšťa (ak ide o ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosť, verejný poriadok, verejné zdravie a morálku), umožňuje extrémne prejavy totalitarizmu presne identifikovať ako skutkovú podstatu trestného činu, a následne účinne sankcionovať. Domnievame sa, že ide o potrebný krok, ktorý vychádza z poučenia z našich vlastných dejín a ktorého cieľom je v konečnom dôsledku ochrana slobodného politického režimu na našom území.

Predkladaný návrh je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky a s medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná.

Predkladaný návrh zákona nemá žiadny dopad na štátny rozpočet ani na potrebu pracovných miest v štátnej správe.

B. Osobitná časť

K čl. I

K bodu 1

Vzhľadom na vysokú spoločenskú nebezpečnosť popierania, spochybňovania, schvaľovania alebo ospravedlňovania zločinov spôsobených hnutiami smerujúcimi k potlačeniu práv a slobôd občanov, navrhnutá právna úprava rozširuje platné ustanovenie § 261 postihujúceho trestom odňatia slobody na šesť mesiacov až tri roky verejné prejavy sympatií ku komunizmu alebo iným podobným hnutiam.

K čl. II

Účinnosť zákona sa navrhuje k 1. júlu 2002.

DOLOŽKA ZLUČITEĽNOSTI
návrhu zákona s právom Európskej Únie

1. Navrhovateľ zákona: skupina poslancov Národnej rady Slovenskej republiky
2. Názov zákona: Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č.140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov
3. V práve Európskej Únie nie je problematika upravená
4. Návrh svojou problematikou nepatrí medzi prioritné oblasti aproximácie práva a medzi priority odporúčané v Príprave asociovaných krajín strednej a východnej Európy na integráciu do vnútorného trhu – Biela kniha.
5. Charakteristika právnych noriem Európskej Únie, ktorými je upravená problematika zákona: Problematika návrhu zákona v normách Európskej únie nie je upravená.
6. Vyjadrenie stupňa kompatibility s právnymi normami Európskej Únie: navrhovaný zákon sa nezosúladuje s právnymi normami Európskej únie

**Ministerstvo financií SR
Odbor štátneho rozpočtu**

**Národná rada
Slovenskej republiky**

Bratislava 25.4.2002

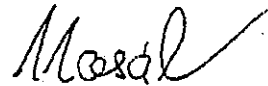
Vec:

Stanovisko odboru štátneho rozpočtu k rozpočtovým dôsledkom návrhu skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na vydanie zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov / predkladá p. poslanec Peter Osuský/

„Dôvodovej správe“ predloženého návrhu sa konštatuje, že „Predkladaný návrh zákona nemá žiadny dopad na štátny rozpočet ani na potrebu pracovných miest v štátnej správe“.

Odbor štátneho rozpočtu sa s uvedeným konštatovaním stotožňuje.

Odbor štátneho rozpočtu sa v tejto etape pripomienkovania nevyjadruje k legislatívnej a obsahovej stránke predloženého návrhu.

Ing. Miloš Nosál, CSc.
riaditeľ odboru štátneho rozpočtu

NÁRODNÁ RADA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

II. volebné obdobie

Číslo: 967/2002

1550 a

Informácia

o prerokovaní návrhu skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na vydanie zákona, ktorým sa mení zákon č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (tlač 1550) vo výboroch Národnej rady Slovenskej republiky v druhom čítaní

Národná rada Slovenskej republiky uznesením z 31. mája 2002 č. 2240 pridelila návrh skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na vydanie zákona, ktorým sa mení zákon č. 140/1961 Zb. **Trestný zákon** v znení neskorších predpisov (tlač 1550) **na prerokovanie:**

Ústavnoprávnemu výboru Národnej rady Slovenskej republiky a

Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre ľudské práva a národnosti.

Výbory prerokovali predmetný návrh zákona v lehote určenej uznesením Národnej rady Slovenskej republiky.

II.

Poslanci Národnej rady Slovenskej republiky, ktorí nie sú členmi výborov, ktorým bol návrh zákona pridelený, **neoznámili v určenej lehote gestorskému výboru žiadne stanovisko** k predmetnému návrhu zákona (§ 75 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov).

III.

Ústavnoprávny výbor uznesením z 18. júna 2002 č. 1067 **odporučil Národnej rade Slovenskej republiky schváliť** návrh skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na vydanie zákona, ktorým sa mení zákon č. 140/1961 Zb. **Trestný zákon** v znení neskorších predpisov (tlač 1550) **s jedným pozmeňujúcim návrhom k čl. II nasledovne:**

„Čl. II znie:

„Čl. II

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. septembra 2002.“.

Ide o zrealnenie termínu účinnosti zákona.

Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre ľudské práva a národnosti neprijal platné uznesenie. Prednesený pozitívny návrh (zákon schváliť) nezískal podporu potrebnej nadpolovičnej väčšiny prítomných poslancov – členov výboru podľa § 52 ods. 4 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov a čl. 84 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

IV.

Gestorský výbor rokoval o stanoviskách výborov, ktorým bol návrh zákona pridelený, 20. júna 2002 na svojej 163. schôdzi. **Spoločnú správu neschválil.** Uznesením č. 1072 poveril poslanca Ivana Gašparoviča informovať Národnú radu Slovenskej republiky o priebehu a výsledkoch rokovaní výborov podľa § 80 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov.

Bratislava 20. júna 2002

Ladislav Orosz v. r.
predseda Ústavnoprávneho výboru
Národnej rady Slovenskej republiky